

**NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV**

**ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVNÍŠTĚ
V PRAZE**

MHMP080ZFX8

Magistrát hlavního města Prahy
Odbor památkové péče
Oddělení státní správy památkové péče
Mgr. Bc. E. Kokinová
Jungmannova 35/29
P. O. BOX 800
111 21 Praha 1

Váš dopis čj. / ze dne
MHMP 878808/2016 / 18. 5. 2016
Sp. zn.
S-MHMP 843287/2016 Kokinová

Naše čj.
NPÚ-311/39694/2016

Vyřizuje / tel.
Ing. arch. Maloušek / 275

Spisový znak
820.2

V Praze dne
30. 5. 2016

Odborné vyjádření sloužící jako podklad pro vydání správního rozhodnutí

Čp. 6, Nové Město, Spálená 2, Karlovo nám. 20, Lazarská 4, Omladinářů 3, Praha 2
Pražská památková rezervace, památka UNESCO

Studie (Hlaváček – architekti, s. r. o., Prof. Ing. arch. Michal Hlaváček, duben 2016) - nástavba objektu Městského soudu v Praze

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze (dále jen NPÚ ÚOP PR), vydává na žádost, kterou obdržel dne 19. 5. 2016, podle ustanovení § 14 odst. 2 a 7 zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, k výše uvedené věci toto odborné vyjádření:

Předmětem předložené dokumentace je návrh nástavby zasedací místnosti na příčném dvorním křídle s jednacím sálem soudní budovy v místě stávající ploché střechy. Jmenovitě je navrženo následující:

- nástavba samonosné konstrukce z ocelových uzavřených (jäckelových) profilů a nebo z lepených dřevěných rámu vyztužených ocelovými sponami a táhly ve tvaru mansardové střechy nad příčným dvorním křídlem se stávající plochou střechou s valbou nad risalitem uvedeného křídla;
- navrhovaná vestavba má obsahovat jednací síň se zázemím (šatnou, WC, skladem a kuchyní) a foyerem (chodbou);
- nová střecha má být ve spodní části opatřena kvádrovými vikýři a v místě valby loggií;
- nová střecha má být kryta cementovláknitými šablonami, stejně jako navazující střechy stávající;
- boky mansardy mají mít sklon 62°, horní sklon 17°;
- navrhovaná podlaha nástavby je stanovena na +1,0 m a navrhovaný hřeben nástavby je stanoven na +5,7 m nad úroveň +/- 0, stanovenou na úrovni výstupního stupně stávajícího schodiště na půdu;

- vikýře jsou navrženy v následujících dvou variantách:
 - jednotlivé vikýře coby prodloužení stávajících okenních os, s povrchem imitujícím cementovou stěrku;
 - vikýře se sdruženými (pásovými) okny.

Z hlediska památkové péče je předložený návrh

**realizovatelný
za těchto podmínek:**

1. Bude zpracován stavebně-historický průzkum (SHP) dotčené části budovy.
2. Tvar nástavby bude rámcově kopírovat původní tvar střechy novostavby z let 1901-3 a tedy i tvar původně navržený pro nástavbu v roce 1926, přičemž výška hřebene nepřesáhne úroveň +5,15 m nad úroveň +/- 0, stanovenou na úrovni výstupního stupně stávajícího schodiště na půdu. Okapní hrana a poloha okapních žlabů budou zachovány stávající.
3. Nebudou užity sdružené vikýře s pásovými okny, ani vikýř s otevřenou loggií. NPÚ ÚOP PR bude předložen rozpracovaný podrobný návrh vikýřů ke konzultaci. Tvar a velikost vikýřů budou uzpůsobeny pro upravenou geometrii střechy. Návrh vikýřů bude v souladu s metodickou příručkou MHMP OPP Prosvětlovací prvky střech a vikýře (MHMP OPP, Praha, 2014).
4. Další stupně dokumentace budou předloženy NPÚ ÚOP PR k posouzení v samostatných správních řízeních.

a s tímto doporučením:

Sklon spodní i horní části mansardové střechy bude kopírovat původní geometrii, jak je doložena archivní dokumentací (novostavba budovy c.k. trestního soudu v Praze, resp. nástavba 3. patra zemského trestního soudu v Praze ve Spálené ulici, v Praze, v lednu 1926). Úroveň hřebene a mansardových říms bude stanovena na základě uvedené geometrie.

Upozornění:

- Zástupci NPÚ ÚOP PR bude umožněno provádění památkového dohledu nad prováděním prací v rámci kontrolních dní stavby, a to ve smyslu § 32 odst. 1 zák. č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.
- Zahájení prací bude v předstihu písemně oznámeno NPÚ ÚOP PR.

Odůvodnění:

Novostavba c.k. trestního soudu ve stylu německo-francouzské renesance byla postavena v letech 1901-03 Alfonsem Wertmüllerem dle plánů dvorního rady rytíře Emila Förstra z Vídně, datovaných k roku 1900. Odpor české veřejnosti vzbudily již předložené plány, a proto při realizaci bylo alespoň některým požadavkům vyhověno (konstrukce, vnitřní členění). Budova byla upravována v letech 1926 (podle návrhu architekta Rudolfa Kříženeckého byla vybudována nástavba 3. patra ve dvoře a probouráno loubí na rohu Lazarské a Spálené), a následně v letech 1969, 1990 a 1996. Rozsáhlý objekt, který se svými průčelími obrací do čtyř ulic a do náměstí, je postaven, dle dobových výtek „nechápej ráz českých památek“, v monumentálním duchu německo-francouzské renesance s „modernistickým detailem a gotickými vikýři“. Charakteristickým rysem jsou přepásané pilastry a šambrány, okenní římsy s mohutnými svazkovými a volutovými klenáky, lví masky, secesní ženské hlavy, rolwerkové štíty, balkony s kuželkovou balustrádou či pletencovým motivem. Hlavní třípatrové průčelí do Spálené je 31 osé, zvýrazněné dvěma krajními a dvěma středními risality. V šíři pěti středních os je umístěn reprezentační vstup ve sloupovém

loubí - přepásané mohutné sloupy jsou při zemi opatřeny původními kovovými odrazníky, v loubí je položena původní dlažba. Průčelí do Lazarské je dvouosé, s nově upraveným nárožím z roku 1926. Průčelí do Karlova nám. je 14 osé a tvoří jednotu se sousedním čp. 2. (Zde měl být podle povolení, a není, zachován průchod z bývalé soutky, tzv. uličky Lazarské, dnes Omladinářů.) Průčelí do uličky Lazarské sleduje její středověké zakřivení. V nároží při Karlově nám., završeném koulí s paprsky na obelisku, je v rolwerkovém štítu umístěno datum dokončení stavby MCMIII.

Pětikřídlá budova nepravidelného půdorysu, určeného předcházející středověkou zástavbou a novou regulační čarou v ul. Spálené. Dvoutraková křídla obklopují dva větší a jeden menší dvůr. Komunikaci v objektu zajišťuje systém jedno - až tříramenných schodišť, zpravidla pilířových. Porotní síň určují zvenčí čtyři veliká okna nad hl. vstupem.

Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o stavbu nacházející se na území Pražské památkové rezervace (PPR), vztahuje se na stavební úpravy této stavby ustanovení nařízení vlády č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hlavním městě Praze, ze dne 21. 7. 1971.

Památková rezervace v hlavním městě Praze, představující historické jádro Prahy, byla v roce 1992 zařazena do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Předmětem památkové ochrany jsou na území Pražské památkové rezervace (PPR), kromě prohlášených kulturních památek rovněž stavby a plochy, které nejsou nemovitými kulturními památkami, ale které vykazují památkové nebo urbanistické hodnoty dotýkající se vnitřní i vnější architektury. Soudobými vstupy do stávající historické zástavby rezervace nesmí být narušena objemová a prostorová skladba historických objektů a poškozeno prostředí PPR.

Pro stavební úpravy nechráněných objektů a jejich souborů v PPR se v § 3, odst. 1, písmeno a) citovaného nařízení vlády stanoví podmínka, že cit.: „musí být řešeny a prováděny se zřetelem k trvalému zabezpečení jejich hmotné podstaty, k jejich přiměřenému společenskému využití a dalšímu zhodnocování výtvarných a dokumentárních funkcí“.

Pro novou výstavbu a vnější úpravy nechráněných objektů v PPR se v § 3, odst. 1. písmeno b) citovaného nařízení vlády stanoví podmínka, že cit.: „musí dbát architektonických vztahů ke kulturním památkám a jejich souborům, navazovat na jejich objemovou a prostorovou skladbu i prostředí a dotvářet jejich celky přiměřenými prostředky současné architektonické tvorby“.

Návrh byl v době příprav konsultován s NPÚ ÚOP PR - OPP. Vychází ze skutečnosti, že před nástavbou 3. patra na předmětném křídle byla mansardová střecha, která byla původně navržena i pro uvedenou nástavbu, nakonec však nebyla provedena. Návrh tedy rehabilituje původní architektonický záměr projektanta nástavby.

K totožnému návrhu vydal NPÚ ÚOP PR své odborné vyjádření č. j. NPÚ-311/26970/2016 ze dne 5.5. t. r. se shodným výrokem.

K podmínce čís. 1:

Bez vypracování odpovídajícího SHP není NPÚ ÚOP PR s to dostatečně posoudit další vazby a možné zásahy do stávajících konstrukcí, které vyplynou v navazujících projektových stupních. Pro posouzení navrhovaných úprav, zejména jejich stavebně-konstrukčních návazností, je nezbytné vypracovat řádný SHP, který umožní navrhované práce řádně vyhodnotit.

SHP je nezbytné zpracovat pro navazující konstrukce a prostory, tedy zejména pro nástavbu 3. patra dvorního příčného křídla s jednacím sálem a pro navazující střechy a podstřešní prostory a schodiště.

K podmínce čís. 2:

Stávající střecha je historickou úpravou, která sama o sobě představuje hodnotu nejen v kontextu vlastní soudní budovy, nýbrž i v souvislostech širšího městského panoramatu.

Výjimečně je možné z hlediska ochrany zájmů památkové péče souhlasit s novotvarem střešní nástavby, v každém případě však nejen funkčně, ale především architektonicky a urbanisticky opodstatněným. V daném případě je možné rehabilitovat původní návrh zastřešení nástavby, vycházející z předchozí historické etapy. Je však nezbytné se předloze v největší možné míře přiblížit a při tom nepříznivě nezasáhnout památkové hodnoty stávajících historických konstrukcí. Původní tvar střechy odpovídá širokému rozpětí traktu s jednacím sálem. Oproti návrhu je jeho profil více zploštělý. Z hlediska ochrany zájmů památkové péče v budově a v území je žádoucí se přidržel původního profilu.

Úroveň výšky hřebene vychází z původně zamýšlené výšky hřebene při nástavbě z roku 1929. Tato zároveň zajišťuje, že plánovaná nástavba nebude nepřiměřeným způsobem převyšovat hřebeny okolních střech.

K podmínce čís. 3:

Tvar střechy, upravený podle požadavků podmínky čís. 2 tohoto odborného vyjádření, si jistě vyžádá i úpravu velikosti a umístění vikýřů. Stávající návrh objemů vikýřů, jenž svou velikostí odpovídají oknům v běžných patrech, je v případě tvarování střechy podle původní předlohy zjevně naddimenzovaný. Vikýře bude z hlediska ochrany zájmů památkové péče (především dálkové pohledy, pohled s věže novoměstské radnice, zachování přirozených proporcí prvků třešní nástavby) nezbytné proporčně zmenšit. Spodní hrana vikýřů by neměla být nasazena v místě okapní hrany. Při návrhu vikýřů a dalších osvětlovacích prvků je pro území PPR směrodatná metodická příručka MHMP OPP Prosvětlovací prvky střech a vikýře (MHMP OPP, Praha, 2014).

Sdružené pásové vikýře jsou z hlediska ochrany zájmů památkové péče v území nevhodné, neboť jsou výrazově konfrontační k architektonické kompozici fasád budovy. Proto se NPÚ ÚOP PR přiklání k jednotlivým vikýřům, odpovídajícím komposičnímu rytmu okenních os běžných pater. NPÚ ÚOP PR navrhuje zpracovateli dokumentace zvážit užití ateliérových oken, která se pro účel osvětlení podstřešního prostoru v daném případě jeví z hlediska utváření celkového tvaru střechy vhodnější.

K podmínce čís. 4:

Předložená dokumentace není zpracována v podrobnosti, která by umožňovala jednoznačné vyhodnocení navrhovaných stavebních úprav. Pro jejich odborné posouzení je nezbytné předložit dokumentaci, jednoznačně jejich rozsah stanovující, a to včetně podrobností (výplní stavebních otvorů, skladeb konstrukcí, specifikací povrchů a stavebně-konstrukčních detailů).

K upozornění:

- Účast zástupce NPÚ ÚOP PR na kontrolních dnech či v průběhu prací požadujeme pro zabezpečení odborného dohledu nad prováděním komplexní péče o kulturní dědictví, kterým je odborná organizace státní památkové péče pověřena ze zákona.
- Zahájení prací bude písemně oznámeno NPÚ ÚOP PR (dopisem, e-mailem adresovaným na oddělení garantů území 1).

Realizaci předloženého návrhu akceptujeme za předpokladu respektování podmínek stanovených ve výroku tohoto vyjádření. Při jejich splnění bude návrh v souladu s režimem památkové ochrany stanoveným pro objekty v Pražské památkové rezervaci (PPR). Památková hodnota objektu ani PPR nebude snížena.

Ing. arch. Ondřej Šefců v. r.
ředitel

Příloha: dok.

Za správnost: Pohlová

